POLITINĖS PARTIJOS „SĄJUNGA TAIP“
2012 M. LR SEIMO RINKIMŲ PROGRAMA
2012-09-08

TAIP BUS!

Sąjunga „Tėvynės atgimimas ir perspektyva“ (toliau Sąjunga TAIP) yra politinė organizacija, vienijanti Lietuvos piliečius, įsipareigojusius veikti dėl Lietuvos gerovės – šalies ir joje gyvenančių žmonių saugumo, ekonominio klestėjimo ir gyvenimo kokybės.

Sąjunga TAIP savo politinę veiklą grindžia atsakingo liberalizmo principais, kylančiais iš asmens ir bendrojo gėrio sampratos, susiformavusios klasikinės ir Naujųjų laikų politinės filosofijos tradicijose bei krikščioniškoje kultūroje. Individo laisvė mums yra pagrindinė vertybė. Tik laisvas žmogus gali būti visavertis visuomenės narys. Tačiau būtina šios laisvės sąlyga – atsakomybė bendruomenei, savo šaliai.

Mūsų regima Lietuvos vizija – laisvų, išsilavinusių, aktyvių ir atsakingų žmonių bendruomenė. Lietuvoje, Europos Sąjungoje ir pasaulyje. Itin svarbūs siekiai – žmonių gerovė, ekonominė, socialinė ir technologinė krašto pažanga, tautinio identiteto puoselėjimas, kultūros atvirumas pasauliui, darnus tautų sugyvenimas Lietuvoje, efektyvi ir sąžininga valdžia.

Sąjunga TAIP suvokia savo atsakomybę 2012-ųjų metų Lietuvos Respublikos Seimo rinkimuose ir skelbia šią pagrindinių tikslų bei priemonių programą, kurią įsipareigoja įgyvendinti kitoje Seimo kadencijoje. Būtina sąlyga – tautos pasitikėjimas.

PROGRAMA TĖVYNĖS ATGIMIMUI IR PERSPEKTYVAI

I. Pilietiška ir demokratiška valstybė

Žymus geografas, politikas, keliautojas Kazys Pakštas :„Negalėdami kiekybe susilyginti su savo gausingais kaimynais, mes privalome pakelti kiekvieno lietuvio kokybę''.

1. Visuomenei svarbius sprendimus priimsime tardamiesi su visuomenės ir verslo atstovais. Skatinsime ir remsime nevyriausybinių organizacijų, bendruomenių pilietines iniciatyvas.
2. Užtikrinsime, kad dėl svarbių Lietuvai politikos sprendimų būtų organizuojamos visuomenės diskusijos ir referendumai. Supaprastinsime referendumo organizavimo tvarką ir panaikinsime perteklinės informacijos reikalavimą.
3. Sieksime Lietuvos Respublikos Seimo atgimimo ir pasitikėjimo juo visuomenėje atkūrimo: sumažinsime Seimo narių skaičių iki 101; Seimo narys negalės būti renkamas daugiau nei 2 kadencijoms iš eilės; pailginsime kadencijos trukmę iki 5 metų; Seimo rinkimų datą perkelsime iš rudens į pavasarį; sumažinsime Seimo narių padėjėjų skaičių; sustiprinsime frakcijų sekretoriatų kompetenciją teisėkūroje.
4. Atskirsime įstatymų leidžiamąją valdžią nuo vykdomosios: Seimo narys negalės būti taip pat ir ministru.
5. Įteisinsime internetinį balsavimą rinkimuose bei referendumuose. Galimybė balsuoti elektroniniu būdu paskatins rinkimuose dalyvauti neįgaliuosius, užsienio lietuvius, jaunus žmones.
6. Įteisinsime tiesioginius mero rinkimus: savivaldybės vykdomąją instituciją – merą – savivaldybės bendruomenės turi rinkti tiesiogiai. Siūlysime sumažinti Tarybos narių skaičių.
7. Didinsime savivaldos savarankiškumą, tobulindami savivaldybių biudžeto formavimo tvarką, kuri savivaldybėms sudarytų galimybes gauti didesnes savarankiškąsias pajamas.
8. Užtikrinsime teisės viršenybę ir grąžinsime pasitikėjimą teismais bei teisingumu. Įstatymų laikysis ne tik piliečiai, bet ir valdžios institucijos. Neliks nusikaltimų be bausmės. Didinsime teismų nepriklausomumą ir veiklos skaidrumą. Užtikrinsime, kad teisinėje valstybėje būtų vykdomi teismų sprendimai. Teismų sistemoje įtvirtinsime teisėjų karjeros klausimų sprendimo viešumą, teisėjų darbo kokybės viešą įvertinimą.
9. Pertvarkysime valstybėje esančių mokslinių institutų veiklą, dalį jų priskirdami Seimui. Įkursime Valstybės ateities ir strategijos institutą, kuris sustiprins Seimo analitinį ir intelektualinį potencialą, užsienio politikos ir valstybės ekonominių bei socialinių procesų stebėjimą, analizę ir rekomendacijų rengimą įstatymų leidėjams bei Vyriausybei.
10. Išplėsime dvigubos pilietybės įgijimo galimybę, užtikrindami visiems asmenims, pasitraukusiems iš Lietuvos ir įgijusiems kitos valstybės pilietybę, teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę.

II. Pažangiai valdoma valstybė

Filosofas, kultūros teoretikas Gintautas Mažeikis : ,,Pasaulėžiūrinių ginčų ir pažiūrų susikirtimų negalima spręsti draudimais ir priežiūra''.

1. Valstybę valdysime profesionaliai ir efektyviai, pasitelkdami žinias ir patirtį. Peržiūrėsime veikiančių valdymo institucijų sistemą, optimizuosime ministerijų vykdomas funkcijas.
2. Įgyvendindami ministerijų pertvarką, ministerijas siūlysime suskirstyti į „strategines" ir „veiksmo". „Veiksmo" ministerijų pagrindinis tikslas – įgyvendinti valstybės strateginius tikslus. Įgyvendinusios tikslus šios ministerijos bus likviduojamos arba reorganizuojamos naujiems tikslams įgyvendinti. „Strateginių" ministerijų pagrindinis tikslas – nuolat įgyvendinti valstybės politiką srityse, kurio reikalauja tęstinio ir nuolatinio darbo.

3. Reorganizuosime Ūkio bei Socialinių reikalų ir darbo ministerijas: Ūkio ministerijai perduosime darbo vietų skatinimo ir kūrimo funkciją. Darbo biržą reorganizuosime į Karjeros centrus, kurie skatins darbo vietų kūrimą ir padės įsidarbinti. Už darbo vietų kūrimo sąlygas ir politiką bus atsakingos Ūkio bei Švietimo ir mokslo ministerijos.
4. Sujungsime Sveikatos apsaugos ir Socialinių reikalų ir darbo ministerijas, įsteigdami Sveikatos ir socialinių reikalų ministeriją. Manome, kad siekiant skaidrumo ir efektyvumo, Sveikatos draudimo ir pensijų fondų valdymas turi būti vieningas.
5. Pertvarkysime Energetikos ministeriją, kuri bus atsakinga ne tik už naujų energijos šaltinių pajėgumų didinimą, bet ir už efektyvesnį bei mažesnį energijos vartojimą. Nacionalinės būsto programos įgyvendinimą iš Aplinkos apsaugos ministerijos perduosime Energetikos ministerijai, kuri bus vienintelė atsakinga už būsto programos įgyvendinimą bendradarbiaujant su savivaldybėmis.
6. Kultūros, jaunimo ir sporto klausimams spręsti įsteigsime Kultūros, jaunimo ir sporto ministeriją.
7. Įgyvendinę ministerijų reformą, įkursime Ateities ministeriją, kuri būtų atsakinga už inovacijų ekonomiką bei inovatyvios (kūrybingos) visuomenės ugdymą, be to, koordinuotų šiuo metu neefektyviai ministerijų valdomą e.valdžios ir skaitmeninės infrastruktūros projektų įgyvendinimą.
8. Iš valstybės politikų ir tarnautojų reikalausime atsakomybės už priimamus sprendimus. Valstybės tarnautojai atsakys už savo neveikimu padarytą žalą ūkio subjektams ar žmonėms. Valstybės tarnautojų neveikimas, įstatymų ignoravimas, biurokratizmas bus vertinamas kaip korupcija.
9. Panaikinsime nusistovėjusią praktiką, kai dėl biurokratinių kliūčių, galimos korupcijos, skirtingų valstybės ir savivaldybių institucijų teisinio reguliavimo interpretacijų ar teisinių ginčų, investicijos Lietuvoje yra stabdomos ar nepradedamos. Investuotojų patarėjų tarybos prie Ūkio ministerijos duomenimis, šiuo metu nepradėtų ar sustabdytų investicijų – daugiau nei už 1.4 mlrd. Lt. Verslo asocijuotų organizacijų duomenimis, Lietuvoje priskaičiuojama dar apie 2.7 mlrd. Lt investicijų, kurios šiuo metu nevykdomos dėl valstybės institucijų veiksmų ar neveikimo. 4 mlrd. Lt – tiek investicijų Lietuvoje laukia valdžios sprendimų.
10. Tobulindami valstybės tarnybos motyvavimo ir karjeros sistemą, į valstybės tarnybą pritrauksime kvalifikuotų darbuotojų. Valstybės tarnybos darbą vertinsime pagal nustatytų tikslų įgyvendinimą ir pasiektus konkrečius rezultatus, tvarkant visuomenės reikalus.
11. Viešąjį administravimą vykdančių institucijų veikloje įdiegsime objektyviais, geriausią tarptautinę praktiką atitinkančiais standartais pagrįstą, veiklos vertinimo metodiką.

Atsisakysime pasenusio ir formalistinio požiūrio, kad nustatytų pažeidimų ar paskirtų baudų skaičius pagrindžia institucijos egzistavimą. Visa informacija bus viešai prieinama.

12. Išplėsime valstybės teikiamų paslaugų elektroniniu būdu tinklą. Pavyzdžiui, užtikrinsime skaidrų ir efektyvų e. sveikatos projekto įgyvendinimą. Sukursime nacionaliniu mastu veikiančias e. recepto, e. vaizdų, telemedicinos ir elektroninių sveikatos istorijų sistemas.
13. Susisteminsime ir apjungsime valstybės duomenų registrus taip, kad gyventojui nereikėtų su savimi nuolat turėti asmeninių dokumentų (asmens tapatybės kortelės, vairuotojo pažymėjimo, automobilio registracijos ir kt.), nes šie dokumentai yra originalų, esančių valstybės duomenų registrų, kopijos.
14. Viešųjų iniciatyvų, teisės aktų projektų ir viešųjų investicijų vertinimą vykdysime vadovaudamiesi kaštų ir naudos analize.
15. Visose valstybės institucijose įgyvendinsime „vieno langelio“ principą.
16. Peržiūrėsime Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus, kurie privalo būti paprastesni – perkančiosioms organizacijoms tai padėtų sulaukti daugiau ir geresnių pasiūlymų.

III. Inovacijų valstybė

Kastytis Gečas, (Lietuvos inovacijų centras) kalbėdamas apie šalyje esančias procedūras ir reglamenus: „Taisyklėse užprogramuota kaltumo prezumpcija“.

1. Įgyvendinsime kompetencijomis grindžiamo išsilavinimo idėją, sudarančią sąlygas integruotis į nuolat besikeičiančią darbo rinką. Siūlysime tobulinti mokymo programas, orientuojantis į kūrybingos ir mąstančios asmenybės formavimą. Žinių siekimas derės su asmenybės tobulėjimu, todėl užaugs pilietiškai atsakinga ir darbšti jaunoji karta.
2. Su švietimo įstaigų vadovais ir švietimo darbuotojų profesinėmis sąjungomis palaikysime skaidrų ir demokratišką socialinį dialogą, kuris bus grindžiamas abipusės pagarbos, teisingumo ir bendradarbiavimo principais.
3. Įdiegsime neformalų ugdymo krepšelį, kuris sektų paskui mokinį į visas šias paslaugas teikiančias įmones, institucijas ar organizacijas. Tokia sistema leis mokiniui tobulėti įvairiose srityse, pavyzdžiui, sporte, menuose ir kt.
4. Atnaujinsime profesinio mokymo mokyklų vaidmenį, skatinsime jų plėtrą ir patrauklumą. Sieksime, kad profesinio mokymo mokyklos būtų šiuolaikiškos ir vertinamos.
5. Įgyvendinsime mokymosi visą gyvenimą idėją, atversime universitetus visų amžiaus grupių Lietuvos ir užsienio piliečiams, siūlydami individualizuotas mokymo ir studijų formas bei programas, atitinkančias kintančios visuomenės lūkesčius.
6. Mažindami finansinius aukštojo mokslo siekimo barjerus, išplėsime aukštojo mokslo sistemos prieinamumą visoms visuomenės grupėms. Stipendijos ar remiamos paskolos ir jų grąžinimo tvarka bus palankios ir prieinamos kiekvienam pažangiam studentui. Paskolų sistemą tobulinsime remdamiesi gerąja Didžiosios Britanijos praktika.
7. Studijų finansavimo klausimus spręsime pasitelkdami į pagalbą verslą. Visokeriopai skatinsime verslo sektoriaus bendradarbiavimą su švietimo įstaigomis.
8. Investuosime į mokslą, tiek fundamentalųjį, tiek taikomąjį, skatinsime mokslininkus dalyvauti Europos ir pasaulinėse mokslo tiriamųjų darbų programose.

IV. Galimybių valstybė

1. Pasitelkę Lietuvos mokslo, verslo, politikos, kultūros atstovus, nustatysime Lietuvos ūkio plėtros iki 2030 metų prioritetines kryptis ir priemones, remdamiesi Lietuvos pažangos strategijos „Lietuva 2030“ gairėmis, kurios užtikrins ilgalaikę perspektyvą ir tvarią plėtrą. Skatinsime viešojo ir privataus sektorių partnerystę, visus sprendimus dėl šalies ūkio priimsime vertindami pagal tai, ar jie spartina šalies ekonomiką ir ar didina žmonių pajamas.
2. Užtikrinsime, kad Lietuvoje būtų kryptingai plėtojami naujų pramonės technologijų (ryšių, biotechnologijos, nanotechnologijos, atsinaujinančių išteklių ir kt.) pažangai būtini moksliniai tyrimai. Kurdami tiesioginių užsienio investicijų pritraukimo sistemą, investicijas nukreipsime į aukštą pridėtinę vertę kuriančius sektorius.
3. Skatinsime įvairias smulkaus verslo veiklos formas, sudarysime palankesnes sąlygas smulkaus ir vidutinio verslo plėtrai bei pradedantiesiems verslininkams.
4. Bendradarbiaudami su verslo atstovais nuosekliai mažinsime nedarbą, remsime Lietuvos ir užsienio įmones, planuojančias Lietuvoje investuoti į naujas darbo vietas. Atkursime verslo pasitikėjimą valstybe ir valstybės pasitikėjimą verslu, keisime verslo požiūrį į darbuotojus.
5. Lietuva turi būti patraukli valstybė ne tik išvykusiems lietuviams sugrįžti, bet ir išsilavinusiems ir talentingiems užsieniečiams siekti tarptautinės karjeros. Pritrauksime ne tik užsienio juridinius asmenis, bet ir specialistus, kurių patirtį panaudosime kurdami inovatyvios ir atviros valstybės įvaizdį.
6. Pašalinsime biurokratines kliūtis ir skatinsime investicijas. Panaikinsime reinvestuojamo pelno apmokestinimą ir kitaip gerinsime mokestinį verslo klimatą.
7. Skatinsime vertybinių popierių biržos likvidumą. Augančios ir sėkmingai veikiančios Lietuvos bendrovės turi turėti galimybę pritraukti kapitalo vertybinių popierių rinkoje ir tapti konkurencingomis tarptautinėmis bendrovėmis, regiono lyderėmis. Lietuvoje veikiantys pensijų fondai, investuotojai ir gyventojai turės tiesioginę ir realią alternatyvą lėšas investuoti Lietuvoje, o ne nukreipti išimtinai į kitų valstybių bendrovių vertybinius popierius.
8. Lietuva turi būti patraukliausia valstybė regione investicijoms valdyti ir kontroliuojančiosioms bendrovėms kurti. Dėl šio tikslo sieksime mokesčių sistemos stabilumo ir modernizuosime bendrovių finansų reguliavimą.
9. Sieksime pakeisti visuomenės, vietos savivaldos ir viešojo administravimo institucijų požiūrį į verslą. Atsakingas verslas yra valstybės ekonomikos gyvavimo pagrindas ir darbo vietų kūrimo garantas.
10. Skatinsime gyvenamojo būsto ilgalaikės nuomos verslo vystymą Lietuvoje. Ilgalaikės nuomos verslo pagrindas – ilgalaikė būsto nuoma ir keitimo pagal poreikį galimybė. Šioje programoje dalyvaujantys statytojai butus nuomos ilgalaikių nuomos sutarčių pagrindu. Būsto kokybę ir efektyvumą garantuos statytojų atsakomybė už pastato administravimą. Tokia programa – galimybė jaunoms šeimoms apsirūpinti būstu nesiskolinant iš banko.
11. Keisime darbo teisės aktus, siekdami didesnio darbo santykių lankstumo (pavyzdžiui, plečiant nuotolinio darbo bei lankstaus darbo grafiko taikymo galimybes). Atsižvelgsime tiek į darbuotojų, tiek į darbdavių interesus.
12. Darbuotojas turi būti informuotas, kokią sumą jam skiria darbdavys ir kokias paslaugas (sveikatos draudimo ir kitas) darbuotojas gauna iš valstybės už išskaičiuojamas įmokas. Siekiant darbuotoją informuoti apie darbo užmokestį, bus nurodoma visa darbdavio skiriama suma darbuotojui, įskaitant ir darbdavio mokamas „Sodros“ įmokas bei įmokas į Garantinį fondą.

13. Išnaudosime visus turimus svertus, ES tiesioginę paramą ir struktūrinius fondus, kad būtų įgyvendinta efektyvi regioninė politika, grindžiama veiksmingomis valstybės, regionų ir savivaldybių ekonominės plėtros priemonėmis.

V. Jaunatviška valstybė

Iš filmo ,,Matrica'':,,Tik jaunimas įrodinėja tiesas , o vyresni išmoksta susigyventi su aplink esančiomis tiesomis.''

1. Sieksime kuo daugiau jaunimo įtraukti į šalies visuomeninį bei politinį gyvenimą, skatinsime jų aktyvumą ir iniciatyvas, spręsdami jauniems žmonėms ir visuomenei aktualias gyvenimo problemas ir klausimus.
2. Siūlysime įgyvendinti Konstitucijos pataisas, suteikdami galimybę Seimo rinkimuose dalyvauti Lietuvos Respublikos piliečiams, sulaukusiems 21 metų. Vietos savivaldos rinkimuose balsavimo teisę siūlysime suteikti piliečiams, sulaukusiems 16 metų.
3. Kursime nuoseklią jaunimo politiką ir užtikrinsime jaunimo politikos programų tęstinumą.
4. Kursime šiuolaikinio jaunimo poreikius atitinkančią infrastruktūrą, gerinsime sąlygas jaunimo veiklai ir darbui su jaunimu. Skatinsime jaunimo savanorišką veiklą.
5. Įdiegsime neformalaus ugdymo krepšelį ir sudarysime sąlygas jaunimo organizacijoms teikti ugdymo paslaugas.
6. Siekdami geresnio jaunimo įsiliejimo į darbo rinką, inicijuosime veiksmingas profesinės praktikos programas besimokantiems, o profesijos neturintiems jaunuoliams sudarysime sąlygas ją įgyti.
7. Spręsime jaunimo ir jaunų šeimų būsto problemas.
8. Skatinsime jaunimo kultūrines ir menines iniciatyvas, remsime neprofesionalų jaunimo meną.
9. Sudarysime palankias sąlygas steigti mažus vaikų darželius bei dienos centrus, ypač miestuose, kuriuose vaikų darželiai yra perpildyti.
10. Siūlysime aktyviai naudotis daugiafunkciniu moksleivio pažymėjimu, kuris bus ne tik leidimas įeiti į mokyklą ar biblioteką, naudotis visuomeniniu transportu, bet ir būdas atsiskaityti mokyklos valgykloje. Į šią kortelę bus pervedami pinigai socialiai remtiniems vaikams.

VI. Aiškių ir mažėjančių mokesčių valstybė

Premjeras Andrius Kubilius: „Galimi tik du keliai: mažinti išlaidas arba didinti pajamas, didinant arba įvedant naujus mokesčius.“

1. Sukursime ilgalaikę, lanksčią, gerai išdiskutuotą ir stabilią mokesčių sistemą be progresinių mokesčių, skatinančią ilgalaikį ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą, investicijų, tarp jų ir užsienio, pritraukimą, motyvuojančią dirbančiuosius siekti efektyvumo ir taip kurti savo gerovę.
2. Sukursime vieningą mokestinių teisės aktų sąvadą, o mokesčių administravimo sistema bus aiškesnė ir paprastesnė.
3. Įgyvendindami mokesčių politiką, remsimės gerąja užsienio valstybių praktika. Daugiausia mokesčių surenkančios šalys išsiskiria nesudėtinga mokesčių sistema, nedidele mokesčių tarifų įvairove, trumpu mokesčių deklaravimo laikotarpiu.

4. Yra ne tik mokesčių didinimo kelias, kurį siūlo Vyriausybė ir Seimas, bet ir investicijų skatinimas, geresnis valstybės turto panaudojimas ir privatizavimas, viešojo bei privataus kapitalo partnerystė.
5. Pagrindinio gyventojų pasirinkto būsto neapmokestinsime nekilnojamojo turto ir žemės mokesčiais. Būstas svarbus bendrai žmogaus savijautai ir psichologiniam saugumui. Valdžia negali daryti spaudimo, įvesdama turto mokesčius būstui, kuriame žmogus gyvena. Jeigu būtų įvedamas turto mokestis antram būstui ar kitam nekilnojamajam turtui, numatysime neapmokestinamų verčių dydžius.
6. Įdiegsime skirtingus PVM tarifus: pagrindinis PVM tarifas – 20 proc., kiti tarifai – 5–10 proc., prabangos prekėms – 25 proc. Sumažintas 10 proc. PVM gali būti taikomas: 1) centralizuotam šildymui; 2) viešojo maitinimo paslaugoms (išskyrus alkoholinius gėrimus); 3) viešbučio tipo ir specialaus apgyvendinimo paslaugoms. Sumažintas 5 proc. PVM taikomas: 1) kompensuojamiesiems vaistams ir sveikatinimo paslaugoms; 2) šviežiai atšaldytai mėsai, paukštienai, žuviai ir kt.
7. Siekdami viešojo sektoriaus nekilnojamojo turto panaudojimo efektyvumo, apmokestinsime valstybės ir savivaldybių valdomą nekilnojamąjį turtą.
8. Aktyviai kovosime su šešėline ekonomika, kuri nemažėja, o atvirkščiai – plečiasi: ekspertų skaičiavimais ji gali sudaryti apie 29 proc. nuo BVP.
9. Įgyvendindami biudžeto politiką, laikysimės fiskalinės drausmės, ją stiprinsime, visų pirma nustatydami viršutines išlaidų ribas pagal vidutinės trukmės biudžeto sistemą ir užtikrindami, kad jų būtų laikomasi.
10. Kursime nacionalinį finansinį rezervą nenumatytoms ekonominės plėtros ir visuomenės vystymosi problemoms spręsti. Esant poreikiui skolinsimės tik palankiomis sąlygomis, prioritetą teikdami paskoloms iš Lietuvos Respublikos juridinių ir fizinių asmenų, Tarptautinio valiutos fondo ir Europos stabilumo fondo.
11. Įvesime biudžeto projekto planavimą, nepanaudotas metines lėšas perkeldami kitiems finansiniams metams. Tobulindami valstybės biudžeto planavimą[1], įgyvendinsime OECD rekomendacijas.
12. Euro įvedimą laikome siektinu Lietuvos tikslu tiek dėl stojimo į ES įsipareigojimų, tiek dėl narystės euro zonoje privalumų. Eurozona turėtų būti fiskaliai drausmingų ir sąžiningų valstybių sąjunga.

VII. Rūpestinga valstybė

1. Gyventojų pajamų didinimas – pagrindinis mūsų programos tikslas. Pakeisime socialinės politikos prioritetus, skatindami žmonių norą dirbti, užsidirbti ir dalyvauti visuomenės gyvenime.
2. Kontroliuosime socialines pašalpas gaunančiųjų pajamas ir turtą, neleisdami piktnaudžiauti kitų visuomenės narių sukurtomis gėrybėmis. Nedarbo išmokas, kaip draudimo išmoką, sumokėtą per socialinius mokesčius, siesime su įmokėtų mokesčių dydžiu. Mažinsime skurdą ir socialinę atskirtį, didinsime paskatas dirbti. Socialinės paramos sistemos reformą susiesime su aktyvumo skatinimo priemonėmis.
3. Sutaupytas lėšas skirsime didžiajam Lietuvos trejetui, – švietimo, policijos ir medicinos darbuotojams – nuo kurių priklauso valstybės ateitis, saugumas ir sveikata, visų mūsų gerovė.

[1] http://www.oecd.org/governance/budgetingandpublicexpenditures/48170576.pdf

4. Pasitelkę profesinio informavimo, ugdymo karjerai ir profesinio konsultavimo priemones sudarysime sąlygas visiems Lietuvos gyventojams, dėl įvairių priežasčių iškritusiems iš darbo rinkos (vyresnio amžiaus asmenims, moterims, po ilgesnės pertraukos grįžtančioms į darbo rinką, neįgaliems asmenims, asmenims grįžusiems iš įkalinimo įstaigų ir t. t.) įgyti karjeros planavimo, įgyvendinimo, vertinimo ir valdymo kompetencijas, kurios padės jiems pasirinkti tinkamas mokymosi ir užimtumo galimybes, tapti aktyviais visuomenės nariais ir atsakingais specialistais, kurie išsiugdys mokymosi visą gyvenimą ir profesinio tobulėjimo gebėjimus.
5. Keisime vaikų globos principus, siekdami, kad vaikai gyventų šeimose bei nedideliuose globos namuose.
6. Įgyvendinsime pagal Europos standartus sukurtą programą, skirtą neįgaliųjų integracijai ir aplinkos pagal neįgaliųjų poreikius pritaikymui. Socialinės globos ir rūpybos veiklą turėtų vykdyti nevyriausybinės organizacijos ir bendruomenės, o savivaldos institucijoms turėtų likti koordinavimo ir kontrolės funkcija.
7. Įgyvendinsime „Sodros“ reformą, suteiksime galimybę žmogui laisvai pasirinkti kitas pensinio draudimo formas, leisime pensininkams pasirinkti jiems palankesnį laikotarpį, pagal kurį nustatomas pensijos dydis (iki Nepriklausomybės arba Nepriklausomybės laikotarpiai). Santykis tarp gauto atlyginimo ir „Sodros“ pensijos bus ne mažesnis nei 50 proc. ir didės, priklausomai nuo ekonomikos augimo. Dėl visapusiškos pensijų sistemos reformos, priimsime teisės aktus ir indeksavimo taisykles ir asmenims siūlysime savanoriškai pasirinkti papildomo kaupimo sistemas. Pertvarkydami socialinio draudimo sistemą, užtikrinsime, kad pensijų dydis būtų susietas su įmokų į „Sodrą“ dydžiu, ir priklausomai nuo įmokų būtų diferencijuojamas.
8. Pagal biudžeto galimybes kompensuosime krizės metu sumažintas įmokas į II-osios pakopos pensijų fondus ir grąžinsime jas į prieškrizinį lygį. Suteiksime galimybę dalyvauti II-osios pakopos pensijų fonduose, juos paversdami privačiaisiais su pačių dalyvių pasirinkimo teise ir privačiomis įmokomis.
9. Sureguliuosime vartojimo kreditų teikimo veiklą taip, kad šie kreditai nebūtų laisvai pasiekiami mokumo problemų turintiems ar galintiems turėti asmenims. Sieksime, kad teikiant vartojimo kreditus atsakingo skolinimo principas neliktų tik formalia deklaracija, – taip apsaugosime žmones ir šeimas nuo prasiskolinimo, tampančio ne tik finansine, bet ir socialine problema.
10. Minimalų darbo užmokestį 2013 m. padidinsime iki 1000 Lt. Minimalus atlyginimas iki 2016 m. kasmet bus didinamas ne mažiau kaip po 50 Lt.
11. Mažinsime darbo užmokesčio apmokestinimą, didindami papildomą neapmokestinamąjį pajamų dydį vaikus auginantiems asmenims. Tai bus vienas pozityviausių impulsų kurti šeimas ir auginti vaikus.
12. 2016 m. vidutinis darbo užmokestis Lietuvoje sieks 1000 EUR.
13. Visoje Lietuvoje įgyvendinsime gerąją Vilniaus miesto savivaldybės praktiką, kuria remiantis viešųjų pirkimų metu reikalaujama, kad tiekėjai įsipareigotų darbuotojams mokėti vidutinį darbo atlyginimą, vadovaudamiesi Lietuvos statistikos departamento atlyginimų vidurkiu pagal konkrečią ekonominę veiklą.
14. Kompensacijas už išlaidas šildymui siūlysime mokėti ne šilumos tiekėjams, bet patiems socialiai saugomiems asmenims.
15. Manome, kad kiekvieno žmogaus laimė – svarbiausia ir didžiausia siekiamybė. Piliečių laimės indeksas bus vienas pagrindinių mūsų veiklos vertinimo kriterijų.

VIII. Kūrybinga valstybė

Juozas Aputis, prozininkas, vertėjas, lieratūros kritikas *: „Toms šalims, tarp jų ir Lietuvai,*

visuomenei, kur dar šiek tiek užsilikę autentiškumo, gali pagelbėti tik pastangos kuo tvirčiau spirtis prieš standartizaciją. Paremti savigarba, ne standartizuoti, iš savo krašto patirčių išvyniojami įstatymai ir sprendimai tikrai galėtų sužadinti, sujudinti visuomenės kraują.''

1. Užtikrinsime ilgalaikę profesionalaus ir mėgėjų meno plėtrą, nes pagrindinę įtaką sėkmingai šalies raidai turi Lietuvos piliečių kultūros, mąstymo, elgsenos pokyčiai ir visuomenės vertybės.
2. Didinsime kultūros prieinamumą Lietuvos piliečiams, lietuvių bendruomenėms užsienyje, užtikrinsime galimybę kiekvienam dalyvauti kultūros kūrime.
3. Modernizuosime regioninės kultūros ir meno paslaugų infrastruktūrą, kuri suteiks pagrindą viso kultūros sektoriaus raidai bei plėtrai.
4. Skirdami deramą dėmesį materialiajam ir nematerialiajam kultūros paveldui, užtikrinsime Lietuvos kultūros paveldo išsaugojimą Lietuvoje ir pasaulyje. Be to, sudarysime sąlygas visuomenei dalyvauti paveldosaugos procesuose ir užtikrinsime deramą informacijos apie paveldą sklaidą.
5. Visokeriopai skatinsime kūrybinių industrijų plėtrą, nes tik kultūra grindžiamas kūrybingumas padeda nacionaliniam verslui išlikti konkurencingam globalioje ekonomikoje. Nacionalinė ekonomika turi tapti labiau grindžiama inovacijomis ir kūrybingumu, joje turi formuotis nauji darbo jėgos metodai ir ryšiai.
6. Stiprinsime kultūros, mokslo ir verslo partnerystę. Gilinsime mecenavimo ir rėmimo tradiciją, be to, remdamiesi pačiais geriausiais pasaulinės praktikos pavyzdžiais, intensyvinsime kultūros ir meno eksportą.
7. Remsime kultūros prieinamumą lietuvių bendruomenėms užsienyje, puoselėsime Lietuvos kultūrinę tapatybę, skatinsime tapatybės svarstymą viešojoje erdvėje. Pastaruoju metu dominuojančias pralaimėjimų ir netekčių istorijas keisime sėkmės istorijomis, atskleisdami pozityvias istorines patirtis.
8. Sieksime, kad kultūra sąlygotų socialinės atskirties mažėjimą regionuose, plėsime multifunkcinių centrų regionuose veiklą, apjungdami kultūros, socialinės apsaugos ir švietimo paslaugas bendruomenėms.
9. Gerbsime tautinių bendruomenių paveldą Lietuvoje, skatinsime kultūrinio pažinimo ir visuomenės tolerancijos ir atvirumo multikultūrinei aplinkai gebėjimus.
10. Sumažinsime biurokratizmą kultūros sektoriuje.
11. Didinsime finansavimą knygoms įsigyti, – bibliotekos turi būti atviros ir prieinamos bendruomenėms.
12. Skatinsime nevyriausybinių organizacijų, rašytojų, menininkų ir muzikantų veiklą bei remsime etnografinių gyvenviečių, liaudies amatų centrų, kultūros įstaigų plėtrą kaime.
13. Puoselėsime ir garsinsime Lietuvos kultūros paveldą tarptautiniu mastu, plėtosime kultūrinį turizmą, skatinsime „kultūros ambasadorystę".
14. Atsižvelgdami į racionalų ir protingą požiūrį, peržiūrėsime kultūros paveldui ir saugomoms teritorijoms keliamus reikalavimus, panaikinsime perteklinius reikalavimus, . Kultūros paveldą ir saugomas teritorijas puoselėsime ne apribojimais ir draudimais, o garantuosime valstybės saugomo kultūros paveldo objektų savininkams realią valstybės pagalbą rūpinantis pastatų būkle ir išsaugojimu.

IX. Tautinę įvairovę sauganti valstybė

1. Tautinė ir kultūrinė įvairovė – mūsų valstybės kūrybingumo ir konkurencingumo pagrindas. Saugosime ir puoselėsime istoriškai valstybės teritorijoje susiformavusių tautinių mažumų kultūrą.
2. Suvokiame, kad tautinių bendrijų nariai yra piliečiai, dirbantys Lietuvos gerovei, todėl jie turi teisę reikalauti, kad būtų gerbiami jų poreikiai. Pasisakome už įstatymų numatytą teisę mokyti vaikus gimtąja kalba be apribojimų.
3. Priimsime tautinių mažumų įstatymą ir atkursime anksčiau veikusį Tautinių mažumų ir išeivijos departamentą. Tokiu būdu harmonizuosime tautinių bendrijų santykius.
4. Įgyvendindami tautinių mažumų politiką, remsimės Europos Sąjungos rekomendacijomis ir gerosios praktikos pavyzdžiais.
5. Stiprinsime bendradarbiavimą su kaimyninėmis šalimis kultūros ir švietimo srityse.
6. Sieksime, kad Lietuvos Respublikos gyventojai, priklausantys įvairioms tautinėms bendruomenėms, aktyviai dalyvautų šalies visuomeniniame, politiniame, kultūriniame ir ekonominiame gyvenime.

X. Sveika valstybė

Rytų išmintis: „Kol esu sveikas, moku gydytojui už gydymą, kai susergu, gydytojas moka už mano gydymą.“

1. Siekdami, kad žmogus tinkamai rūpintųsi savo sveikata ir būtų sveikas, skatinsime sveiką gyvenseną ir ligų prevenciją.
2. Užtikrinsime ES standartus atitinkančių, saugių ir aukštos kokybės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą visose nacionalinei sveikatos sistemai priklausančiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose.
3. Remsime inovacijas medicinoje, gerinsime modernios diagnostikos ir efektyviausių gydymo būdų prieinamumą pacientams.
4. Prioritetą teiksime kuo operatyvesnei susirgimų prevencijai, didinsime finansavimą nacionalinėms prevencinėms programoms. Prevencijos politiką įgyvendinsime bendradarbiaudami su nevyriausybinėmis organizacijomis ir socialiniais partneriais.
5. Prioritetą teikdami paciento gyvenimo kokybės ir orumo užtikrinimui, remsime paliatyviosios medicinos centrų ir organizacijų veiklą.
6. Peržiūrėsime reabilitacinių sveikatos priežiūros paslaugų skyrimo tvarką, skirsime daugiau dėmesio sanatoriniam gydymui.
7. Sudarydami palankią investicinę aplinką verslui ir skatindami nacionalinį ir tarptautinį sveikatinimo ir sveikatingumo turizmą, remsime sveikatingumo centrų ir poilsio kompleksų plėtrą. Iki 2014 m. sukursime sveikatos turizmo klasterį.
8. Skatinsime medicinos turizmą tiek iš Rytų, tiek iš Vakarų. Už pacientui suteiktas paslaugas mokės jį apdraudusi draudimo įmonė. Tai skatins inovacijas asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir generuos papildomas mokestines pajamas į nacionalinį biudžetą.
9. Skatinsime pacientų interesus atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų veiklą. Užtikrinsime aktyvų ir reprezentatyvų pacientų interesus atstovaujančių nevyriausybinių organizacijų dalyvavimą priimant sprendimus tiek savivaldybių, tiek ir nacionaliniame lygmenyje.
10. Su nacionaline sveikatos politika susijusius klausimus spręsime bendradarbiaudami su pacientų, gydytojų, biotechnologijų sektoriuje veikiančių kompanijų, kompetentingų institucijų atstovais.
11. Peržiūrėsime reabilitacinių sveikatos priežiūros paslaugų skyrimo tvarką, skirsime daugiau dėmesio sanatoriniam gydymui.

12. Įgyvendindami nacionalinę sveikatos politiką ir perkeldami ES teisės aktus, užtikrinsime efektyvų tarpinstitucinį bendradarbiavimą ministerijų, kompetentingų institucijų ir savivaldybių lygmeniu.
13. Sukursime prieinamą ir paklausų papildomo sveikatos draudimo modelį. Sudarysime galimybes mažiau įmokų mokėti į PSDF, proporcingai didesnę mokestinių įmokų dalį skiriant papildomam sveikatos draudimui.
14. Skatinsime darbdavius savo darbuotojus drausti papildomu sveikatos draudimu.
15. Biotechnologijos industrijų plėtrą padarysime ilgalaikės ES struktūrinių fondų investicijų veiklos kryptimi. Kurdami palankią mokestinę, politinę, kultūrinę aplinką, remsime medicinos technologijų pažangą.
16. Sukursime realius kaštus atitinkančią apmokėjimo už suteiktas sveikatos priežiūros paslaugas sistemą, optimizuodami paslaugos kainą pagal gimininių diagnozių grupių modelį.
17. Sudarysime vienodas galimybes konkuruoti ir gauti finansavimą tiek viešosioms, tiek ir privačiosioms gydymo įstaigoms, neleisime jokios tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos pacientų atžvilgiu.
18. Bendradarbiausime su tarptautiniu lygmeniu veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis, pritaikysime kitų šalių gerąją patirtį sprendžiant narkomanijos ir kitas priklausomybės ligų problemas. Šias problemas spręsime kompleksiškai: pasitelksime švietimo sistemą bei programas, skirtas bendrojo lavinimo mokykloms.
19. Užtikrinsime viešą ir skaidrią kompensuojamųjų vaistinių preparatų kainodarą.
20. Vystysime centralizuotą vaistinių preparatų pirkimo iniciatyvą Lietuvos, Latvijos ir Estijos mastu, taip žymiai sumažindami vaistų kainą pacientui.

XI. Sportuojanti valstybė

1. Sveikos gyvensenos, kūno kultūros ir sporto sritis pripažinsime ypač svarbiomis valstybės sritimis, įsteigsime Kultūros, jaunimo ir sporto ministeriją.
2. Sukursime sporto infrastruktūrą, kurioje įvairių amžiaus grupių sporto mėgėjai ir profesionalai turėtų kiek įmanoma platesnį sporto šakų pasirinkimą savo gyvenamosiose vietovėse.
3. Visoje Lietuvoje remsime daugiafunkcinių sveikatos ir sporto centrų steigimą. Sudarysime galimybes mokyti vaikus plaukimo bendrojo lavinimo mokyklose.
4. Parengsime ir įgyvendinsime Valstybinę sporto aikštelių įrengimo rajonų centruose ir miestų gyvenamuosiuose rajonuose programą.
5. Renovuojant apleistus stadionus bei aikštynus, bendradarbiausime su privačiais investuotojais.
6. Valstybės ir savivaldybės sporto objektai (aikštynai, stadionai, salės, baseinai ir kt.) turi būti atviri ir laisvai prieinami visai visuomenei.
7. Sudarysime tinkamas sąlygas sportininkams sutelkti dėmesį į savo darbą ir siekti geresnių sportinių rezultatų. Išspręsime Lietuvos sportininkų socialinių garantijų klausimą.
8. Sukursime sąlygas garbaus amžiaus asmenims aktyviai ir sveikai leisti laisvalaikį: greta kompensuojamųjų vaistų knygelių įvesime kompensuojamojo sporto ir sveikatinimo knygeles.
9. Apsaugosime sportą nuo nusikalstamos veikos (išankstinių susitarimų dėl rungtynių baigties siekiant pasipelnyti), sieksime, kad sportas būtų pagrįstas tik sąžiningais kovos principais.

XII. Nepriklausomos energetikos valstybė

10. Iš esmės peržiūrėsime Lietuvos nacionalinę energetinio nepriklausomumo strategiją, siekiant maksimaliai panaudoti Lietuvos energetinės infrastruktūros privalumus ir išteklius. Visapusiškai plėtosime atsinaujinančių energijos šaltinių (biokuro, biodujų, atliekų, saulės, geotermikos, vėjo) gamybą ir panaudojimą, siekdami, kad ne mažiau nei 80 proc. lėšų už energijos išteklius liktų Lietuvos ekonomikoje. Neatsiejama energetikos dalimi laikome sunaudojamos energijos taupymą namų ūkiuose, pramonėje, paslaugų sektoriuje ir kt. Šiam tikslui pasiekti taip pat skatinsime atsinaujinančius energijos išteklius vartojančių ir energijos sąnaudas mažinančių technologijų kūrimą ir gamybą Lietuvoje. Į šias sritis nukreipsime kiek galima didesnę ES struktūrinių fondų paramą.
11. Referendumo dėl naujos atominės elektrinės statybos Lietuvos Respublikoje rezultatus laikysime būtinais. Kad ir ką nuspręstų Lietuvos piliečiai referendume, energetinio nepriklausomumo siekiamybė liks aukščiausiu energetikos politikos prioritetu.
12. Piliečiams pasisakius prieš atominės elektrinės statybą Lietuvoje, rasime aiškų ir nacionalinei ekonomikai didžiausią naudą duodantį būdą, kaip iki 2050 m., sekant Vokietijos, Danijos ir kitų pažangių valstybių pavyzdžiu, pereiti vien tik prie atsinaujinančiais ištekliais pagrįstos energetikos Lietuvoje.
13. Piliečiams pasisakius už atominės elektrinės statybą Lietuvoje, įvertinsime galimas technologines alternatyvas, palygindami alternatyvų ekonomiškumą, saugumą, galimą riziką Lietuvai. Nesutiksime, kad galima nauda tektų akcininkams, o išlaidos ir neigiamos pasekmės – valstybei. Atominės elektrinės projekte siūlysime dalyvauti ne tik Latvijai, Estijai, Lenkijai, bet ir Baltarusijai, mainais į atsisakymą statyti branduolinę jėgainę Astrave.
14. Kuriamą dujų rinką matome kaip vidutinės trukmės projektą, kurį įvertinsime išanalizavę ir suderinę konkuruojančius projektus: Lietuvos suskystintų dujų terminalo planus, regioninio suskystintų dujų terminalo statybos galimybę, dujų jungtį su Lenkija ir dujų saugyklas bei vamzdynų infrastruktūros panaudojimą, su tikslu kuo greičiau pereiti prie biodujų gamybos ir infrastruktūros panaudojimo jų transportavimui.
15. Nestabdydami suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalo projekto, tuo pačiu įvertinsime šio projekto koregavimo galimybes: arba statysime mažesnės galios terminalą, kuris reikalingas ateityje, atsižvelgiant į prognozuojamą gamtinių dujų vartojimo Lietuvoje mažėjimą ir pereinant prie atsinaujinančių išteklių platesnio vartojimo, arba suderinsime su Latvija, Estija ir galimai Baltarusija dėl regioninio terminalo, kurį palaiko ir sutinka finansuoti ES, statybos. SGD terminalas jokiu būdu neturi tapti infrastruktūra, kuri ateityje skatintų daugiau vartoti gamtinių dujų.
16. Modernizuosime JESSICA programą pastatų renovacijai remti, padidindami valstybės paramą renovacijai iki tokio lygio, kad renovavę pastatus vartotojai realiai sutaupytų, o ne dalį mokėtų sąnaudų už šildymą po renovacijos mokėtų bankams paskoloms grąžinti ir palūkanoms. Valstybės paramą renovacijai teiksime ir individualių pastatų savininkams.
17. Atsisakysime prievartos gyventojams skolintis renovacijai reikalingas lėšas iš bankų. Kitų Europos Sąjungos valstybių pavyzdžiu bus sudarytos sąlygos energetines paslaugas teikiančių kompanijų (ESCO) veiklai Lietuvoje. Iki 2016 m. pabaigos ne mažiau 25% santykinai daugiausiai šilumos suvartojančių pastatų, kurių gyventojai nepriima sprendimo dėl pastato renovacijos, bus sutvarkyti energetines paslaugas teikiančių kompanijų, kuriems investicijų grąža bus užtikrinta iš sumažėjusių šilumos sąnaudų, dalį sutaupymų paliekant renovuojamų pastatų gyventojų sumažėjusioms sąnaudoms už šildymą užtikrinti.

18. Spręsdami aktualiausią Lietuvos gyventojams būsto šildymo problemą, nedelsiant siūlysime biokuro panaudojimą, – taip žymiai sumažinsime šildymo kainą ir spręsime užimtumo, verslo plėtros bei energetinės nepriklausomybės problemas. 14 didžiųjų Lietuvos miestų sudarysime sąlygas statyti biokuro kogeneracines elektrines, gaminančias „žaliąją“ elektros energiją ir pigią likutinę šilumą tiekiančias į centralizuotus šilumos tinklus, taip užtikrindami šilumos kainų sumažinimą vartotojams.
19. Siekdami mažinti šildymo kainą, ieškosime optimalių šilumos ūkio valdymo formų. Sudarysime sąlygas, pagal Skandinavijos šalių pavyzdį, kad ir šilumos vartotojai taptų šilumą generuojančių elektrinių ir katilinių akcininkais.
20. Iki 2016 m. modernizavus šilumos ūkį, vienodai apmokestinus centralizuotą šilumos ūkį ir decentralizuotą šilumos ūkį, sudarysime galimybes šilumos vartotojams laisvai pasirinkti pastatų aprūpinimo šiluma būdą.
21. Mažinsime monopolijų įtaką energetikoje, reglamentuodami jų veiklą viešojo intereso pagrindu ir visoms monopolijoms didindami konkurencijos reikalavimus bei kurdami alternatyvią konkurenciją. Centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje konkurencijos klausimas dėl šilumos gamybos bus įvestas į planavimą, sudarant galimybes atsirasti naujiems šilumos gamintojams, t. y., šilumos vartotojams, prisiėmusiems palankiausius ilgalaikius įsipareigojimus dėl šilumos gamybos kainos ir šilumos tiekimo patikimumo užtikrinimo.
22. Pagal Vokietijos pavyzdį sudarysime skaidrias ir nebiurokratines sąlygas naujiems „žaliąją“ elektros energiją generuojantiems gamintojams Lietuvoje atsirasti, pritraukdami žymiai daugiau investuotojų ir taip užtikrindami mažiausias galimas „žaliosios“ elektros energijos kainas Lietuvoje. Atsinaujinančiuosius energijos išteklius vartojantiesiems elektrą savo poreikiams gamintojams sudarysime sąlygas pagamintos „žaliosios“ elektros energijos perteklių parduoti į elektros tinklus.
23. Įgyvendinsime „protingų tinklų“ diegimą elektros sektoriuje, užtikrindami galimybes elektros vartotojams vartoti mažiau elektros energijos, esant didesnėms jų kainoms ir daugiau elektros energijos, esant mažesnėms. Lygiagrečiai skatinsime elektromobilių populiarėjimą Lietuvoje.
24. Nedelsdami liberalizuosime naftos produktų rinką, kad būtų užtikrinama konkurencija ir vartotojams suteikiamos galimybės įsigyti pigesnio kuro.
25. Sieksime peržiūrėti energetikos sektoriaus administracinių institucijų funkcijas, pagal Danijos pavyzdį sukurdami intelektualinės kompetencijos energetikos sektoriuje centrą ir įpareigodami jį analizuoti Lietuvos energetikos vystymąsi ir teikti kvalifikuotas rekomendacijas valdžiai.

XIII. Judri ir lengvai pasiekiama valstybė

1. Transporto sistemas integruosime į Europos transporto sistemas, ypač Šiaurės–Pietų kryptimi.
2. Transporto plėtrai panaudosime Lietuvos geopolitinės padėties privalumus: atsižvelgdami į Rytų–Vakarų transporto koridoriaus naudą Lietuvos ekonomikai, maksimaliai naudosime geležinkelių, jūros ir sausumos transportą krovinių gabenimui.
3. Plėtosime Klaipėdos jūrų uosto galimybes, didinsime uosto konkurencingumą regione.
4. Užtikrinsime Lietuvos oro transporto sistemos konkurencingumą tarptautiniu lygmeniu.
5. Vystysime ir plėtosime atkurto strateginio Nacionalinio oro vežėjo „Air Lituanica“ veiklą Vilniaus, Kauno ir Palangos–Klaipėdos oro uostuose.
6. Tobulinsime savivaldybių kelių bei gatvių, kaip lygiaverčių valstybės kelių sistemos komponentų, valdymą, ir gerinsime jų priežiūros bei plėtros finansavimą.
7. Modernaus, ekologiško, greito ir šiuolaikiško visuomeninio transporto sistemų diegimas Lietuvos miestuose taps prioritetiniu, politiniu ir praktiniu vyriausybės ir atskirų žinybų

uždaviniu. Lietuvos miestuose sukursime modernų, greitą ir šiuolaikišką visuomeninį transportą.

8. Skatinsime vyriausybės ir savivaldybių lygmens institucijų bendradarbiavimą, kuriant ir įgyvendinant integralias transporto programas, ir būtent tokioms programoms teiksime finansavimo prioritetą.
9. Centralizuosime saugaus eismo politikos ir praktinių programų įgyvendinimą. Atitinkamą finansavimą perduosime vienai iš dabar veikiančių institucijų.
10. Siūlysime, kad elektros ir kiti aplinkai palankių sistemų varikliai bei jų diegimas į transporto priemones viešam ir privačiam naudojimui taptų ne tik teoriniu, bet ir praktiniu valstybės institucijų uždaviniu. Sukursime ir įgyvendinsime hibridinių ir elektromobilių transporto plėtros programą.
11. Nacionaliniu mastu plėtosime dviračių takų infrastruktūrą, užtikrinančią dviračių transporto saugumą ir patogumą. Įgyvendinsime projektą „Dviračiu aplink Lietuvą“, apimantį pasienio savivaldybes ir bendruomenes, gražiausias Lietuvos lankytinas vietas, kaimynines valstybes.

XIV. Saugi valstybė

1. Kelsime policijos tarnybos kompetenciją ir prestižą.
2. Užtikrinsime deramą policijos finansavimą, darbo vietų modernizavimą, aprūpinimą moderniomis darbo priemonėmis, tinkamą atlyginimą, atitinkantį darbo rezultatus.
3. Iš policijos pareigūnų reikalausime aukštų moralės ir elgesio standartų laikymosi.
4. Žalos atlyginimas sunkių nusikaltimų aukoms pirmiausiai bus atlygintas iš valstybės lėšų, vėliau išieškant iš nusikaltimą padariusių asmenų. Tam sukursime žalos atlyginimo fondą.
5. Tinkamai plėtosime ir finansuosime karines pajėgas, atsižvelgdami į realų poreikį ir tarptautinius įsipareigojimus.
6. Suaktyvinsime Lietuvos vaidmenį stiprinant NATO kolektyvinę gynybos ir saugumo sistemą bei Lietuvos dalyvavimą Europos Sąjungos saugumo ir gynybos politikoje. Įgyvendinsime pasirašytą parlamentinių partijų susitarimą dėl gynybos politikos 2012–2016 m.
7. Kovosime su nelegalia intervencija į Lietuvos informacinę erdvę, siekdami užtikrinti šalies kibernetinį saugumą.
8. Kovosime su prekyba žmonėmis, kontrabanda, nelegalia migracija, prekyba narkotikais ir kitomis organizuoto nusikalstamumo formomis.
9. Aktyviai dalyvausime ES asmens duomenų apsaugos veikloje, siekdami apsaugoti piliečių asmens duomenis, turto ir privataus gyvenimo informaciją.

XV. Konkurencingo žemės ūkio valstybė

1. Vystydami kaimo politiką, skatinsime konkurencingo žemės ūkio verslą ir naujų verslų kaime kūrimą, prisidėsiantį prie užimtumo kaime didinimo, skurdo ir atskirties mažinimo.
2. Kaimo vietovėse skatinsime plėtoti ir remti ūkinę, socialinę ir kultūrinę veiklą, amatus, smulkų ir vidutinį verslą, paslaugų sektorių, bioenergetines ir kitas alternatyvias veiklas.
3. Ypač skatinsime ir remsime kaimo bendruomenių konsolidaciją ir aktyvumą.
4. Remsime kaimo ir ypač žemės ūkio verslų kooperacijos formą, siekdami didinti produktų perdirbimą ir konkurencingumą, ypač tarp vidutinių, smulkių ūkių ir pavienių žemdirbių.
5. Pasinaudodami ES naujos finansinės perspektyvos 2014–2020 m. įrankiais, remsime ekologinę žemdirbystę.
6. Sudarysime palankias sąlygas ūkininkų prekybai jų išaugintais ar pagamintais produktais.

7. Aktyviai atstovausime Lietuvos žemdirbių interesams derybose dėl tiesioginės paramos žemės ūkiui 2014–2020 m., siekdami nediskriminacinių sąlygų, lyginant su kitomis valstybėmis, finansavimui gauti.
8. Saugosime mūsų krašto biologinę įvairovę, ir toliau laikysimės nuostatos, kad Lietuvoje negali būti auginami genetiškai modifikuoti augalai.

XVI. Žalia valstybė

1. Vadovaudamiesi tausojančios plėtros principu sudarysime sąlygas ūkio plėtrai, tuo pačiu neperžengdami leistino poveikio aplinkai ribų. Užtikrinsime gyventojų teisę gyventi švarioje ir sveikoje aplinkoje.
2. Kursime modernias, ekologiškas atliekų tvarkymo sistemas, skatinsime atliekų rūšiavimą, sukursime gyventojams patogią ir aiškią naudos gavimo sistemą. Skatinsime atliekų perdirbimą bei panaudojimą energijai gauti.
3. Didinsime atliekų sistemos dalyvių priežiūrą, siekdami užtikrinti efektyvų ir savalaikį jų prievolių ir įsipareigojimų vykdymą.
4. Skatinsime ekologinio švietimo plėtrą ir visuomenės informavimą aplinkosauginiais klausimais, siekdami sąmoningo visuomenės ir verslo indėlio tausojant aplinką.
5. Siekiant mažinti oro taršą, modernaus, ekologiško, greito ir šiuolaikiško visuomeninio transporto sistemų diegimas Lietuvos miestuose taps prioritetiniu. Skatinsime ekologiškesnių degalų gamybą bei naudojimą.
6. Užtikrindami ekonominių poreikių derinimą su socialiniais, kultūriniais bei ekologiniais gyventojų poreikiais, išsaugosime Lietuvos miškus ateities kartoms. Griežtinsime neteisėtų miško kirtimų kontrolę.
7. Tęsime miestų ir miestelių geriamojo vandens kokybės didinimo projektus ir nuotekų valymo įrenginių modernizavimą.
8. Supaprastinsime teritorijų planavimą, suderinsime teritorijų planavimo ir žemės paskirties keitimo procesus, derinsime aplinkos apsaugą ir urbanistinę plėtrą.
9. Peržiūrėsime saugomoms teritorijoms keliamus reikalavimus ir panaikinsime perteklinius reikalavimus, atsižvelgdami į racionalų ir protingą požiūrį.
10. Optimizuosime žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūrą.
11. Skatinsime klestinčių gyvenimo kvartalų (būstas – biuras – vaikų ugdymo įstaiga – daugiafunkcinis paslaugų centras – žalia aplinka – atviros erdvės) kūrimą, energiją taupančių sprendimų (pasyvus namas), energijos neeikvojančių sprendimų (aktyvus namas) diegimą ir panaudojimą, vykdysime kompleksinę daugiabučių ir viešos paskirties pastatų renovaciją.

XVII. Lietuva ne tik ES narė, bet ir kūrėja

Johahnes Hahn , EK narys, atsakingas už regionę politiką :„Turime suteikti maksimalų lankstumą, kurie padėtų įgyvendinti projektus. Dažnai savo tvarkomis viską sukomplikuojame''

1. Aktyviai dalyvausime formuojant Europos Sąjungos politiką ir priimant sprendimus, apimančius tiek Lietuvos, tiek visos Bendrijos interesus. Būsime aktyvūs globalios politikos dalyviai.

2. Nacionalinės reikšmės ES finansuojamus projektus planuosime valstybės lygmeniu, o regioninės reikšmės projektų planavimą perduosime savivaldybėms.
3. ES paramą pirmiausiai nukreipsime Lietuvos konkurencingumą didinančiam inovacijų kūrimo ir įdiegimo finansavimui, o ne neperspektyvios infrastruktūros gerinimui. Užtikrinsime, kad ES parama pasiektų tik perspektyvius ir tęstinius projektus.
4. Siekdami skaidresnio ES paramos skirstymo ir efektyvesnio panaudojimo, procedūrų ir biurokratizmo mažinimo, šešias ES paramą skirstančias agentūras (Europos socialinio fondo agentūra, Lietuvos verslo paramos agentūra, Centrinė projektų valdymo agentūra, Aplinkos projektų valdymo agentūra, Transporto investicijų direkcija, Nacionalinė mokėjimo agentūra) siūlysime apjungti į vieną „Lietuvos projektų valdymo agentūrą“, nes ES paramos administravimo įstaigų steigimas, naikinimas ar įgaliojimų suteikimas valstybinės ar net vietos valdžios įstaigoms yra šalies narės teisė.
5. Panaikinsime perteklinius reikalavimus paramos gavėjams ir suvaldysime ES struktūrinių fondų paramos vėlavimą, trunkantį apie dvejus metus.
6. Tobulinsime projektų valdymą ir paskirsime instituciją mediatoriaus funkcijoms tarp projekto dalyvių vykdyti: t.y., tarp ministerijų, agentūrų, projekto vykdytojų, rangovų, prekių ir paslaugų tiekėjų.

XVIII. Geros kaimynystės ir išmintingos užsienio politikos valstybė

Estijos prezidentas Toomas Hendrikas Ilvesas :„Žmonės Estijoje ir už jos ribų turi labai idealizuotas tarpukario laikotarpio vizijas... Estija buvo taip pat autarkiška, užsidariusi savyje, ypač užsidariusi savyje buvo oficialioji valdžia –ir tai buvo lemtinga klaida, kuri lėmė Nepriklausomybės praradimą.‘’

1. Atkursime kryptingą, Lietuvos interesais ir Europos vertybėmis grįstą užsienio politiką.
2. Rytų ir Vakarų partnerystė turi būti garantas Lietuvos energetiniam saugumui. Aplink Lietuvą kursime kaimynystės erdvę, kurioje nebus vietos konfliktui, bus puoselėjami glaudūs visuomenių ir verslo santykiai.
3. Įgyvendindami Baltijos jūros strategiją, sieksime Lietuvos nacionalinio ir energetinio saugumo, konsoliduodami ES šalis – strategijos dalyves – įgyvendinti viso regiono saugumo ir interesų monitoringą.
4. Spręsdami energetinio saugumo, ekonominius, tautinių mažumų ir kitus klausimus, konstruktyviai bendradarbiausime su artimiausiomis kaimynėmis – Lenkija, Latvija ir Estija–.
5. Lietuvai esant tiltu tarp Rytų ir Vakarų, įgyvendinsime ES kaimynystės politiką, ypač Rytų kaimynystę.
6. Su Baltarusija bendradarbiausime tiek remdamiesi ES kaimynystės politika, tiek stengdamiesi įgyvendinti mūsų šalių ekonominius interesus bei teikdami paramą kaimynų demokratiniams procesams.
7. Bendradarbiavimas su Rusijos Federacija, ypač Kaliningrado sritimi, tranzito klausimų sprendimas turės atitikti Lietuvos ekonominius ir nacionalinio saugumo interesus.
8. Būsime aktyvūs ir atsakingi NATO ir ES nariai, remsime partnerystės, plėtros ir saugumo politiką, įgyvendinsime glaudesnį bendradarbiavimą su Šiaurės Atlanto aljansu ir tarsimės dėl didesnio NATO krovinių srauto per Lietuvą bei dėsime pastangas, kad išsaugotume NATO misiją Šiauliuose.
9. Aktyviai tęsime Lietuvoje įsteigto NATO Energetinio saugumo centro veiklą.

10. Sieksime Lietuvos saugumo kartu su NATO, stiprindami savo nišinius pajėgumus, vykdydami įsipareigojimus, stiprindami alternatyvią karo tarnybą.
11. Dalyvausime tarptautinių organizacijų veikloje, maksimaliai atstovausime Lietuvos interesams. Plėsime Lietuvos ambasadų ir konsulatų tinklą užsienyje ir stiprinsime jų darbo profesionalumą.
12. Kryptingai vystysime viešąją diplomatiją, kaip atskirą užsienio politikos sritį ir kursime pozityvų Lietuvos įvaizdį, pasitelkdami kultūros, sporto, verslo, jaunimo iniciatyvas užsienyje.
13. Sieksime užsienyje gyvenančių lietuvių bendruomenes ir tinklus integruotis į valstybės ekonominį ir kultūrinį gyvenimą.